

VINERI, 21 AUGUST 2009
ANUL 8, Nr. 4

ziarul festivalului ProEtnica

AGORA

INTERCULTURALĂ

Foto: Alex Aitonean

ASOCIAȚIA
CENTRUL EDUCAȚIONAL INTERETNIC PENTRU TINERET
SIGHIȘOARA - SEGESVAR - SCHÄSSBURG

ProEtnica 2009 la final, dar festivalul merge mai departe

Comunicare. Cunoaștere. Toleranță. Diversitate. Unitate. Cuvinte care și luate separat au o semnificație aparte, un sens pozitiv pentru orice om. Dar înseamnă mult mai mult atunci când sunt puse toate în același context. Contextul este ProEtnica. Oamenii sunt cei care fac ca ProEtnica să existe de 9 ani deja: reprezentanții tuturor comunităților etnice din România care

alături de sighișoreni au zămislit un festival în care toate acele noțiuni enumerate mai sus să se regăsească laolaltă. Iar locul e cum nu se poate mai potrivit: o cetate în inima țării. O inimă ce pulsează de vitalitate, de tinerețe, de bucurie, de culoare, de cântec, joc și poezie... În Cetatea ce a fost clădită de înaintași pentru a-i apăra pe locuitorii ei de vrăjmași se întâlnesc acum într-un spirit de prietenie și bună înțelegere oameni de culturi și etnii diferite pentru a se cunoaște unii cu alții și toți laolaltă cu majoritatea românească. Astfel aveam ocazia să primim și să dăruim fiecare ce e mai bun, ce e mai curat și ce e mai frumos din cultura și obiceiurile noastre și să lăsăm la o parte, iertate, vrăjmașiile care au încăierat secole de-a rândul popoare. În aceste zile Cetatea Sighișoarei este un

exemplu de conviețuire între etnii, o Arcă a lui Noe care-și urmează drumul neabătut pe un ocean prea deseori învolburat de prejudecăți. ProEtnica 2009 se încheie astăzi dar spiritul festivalului va dăinui în cetatea din inima țării care-și așteaptă deja cu drag oaspeții pentru ProEtnica 2010.

Redactorii Agoriei Interculturale speră că și anul acesta s-au achitat cu bine de sarcinile ce le-au avut, în ciuda micilor disfuncționalități inerente oricărei manifestări de o asemenea amploare și își iau rămas bun de la cititorii, spectatorii și participanții la ProEtnica 2009 cărora le dau întâlnire peste un an la ediția jubiliară, cu numărul 10, al manifestării.

La revedere, ProEtnica 2009! Să ne revedem cu bine la ProEtnica 2010!

Redacția Agora Interculturală

Revista „Agora Interculturală”

Colectivul de redacție:

Coordonatori: Adrian Diță (ibz Sighișoara), Alecsandru-Gabriel Ban (Teen Press).

Redactori: Cristina Anore (ruși lipoveni), Andreea Diana Giurea (italieni), Domokos Aniko (maghiari), Iakob Attila (Universitatea Babeș-Bolyai,

Centrul Altiero Spinelli), Ioana Raluca Bălaș (UBB, Centrul Altiero Spinelli), Beatrice Popescu (Teen Press).

Fotoreporteri: Alex Aitonean (ibz Sighișoara), Eronim Alexandru Crișan (ibz Sighișoara), Robert Lazăr (Teen Press).

Sumar

Pag. 2

Editorial: ProEtnica 2009 la final, dar festivalul merge mai departe

Pag. 3

Guvernanța minorităților în Uniunea Europeană

Pag. 4

Mozaic interethnic

Pag. 7

Utile zile ale ProEtnica pe scena principală

Pag. 8

Dans Annamari - o stea a interculturalității

Pag. 10

Fotoreportaj Proetnica

Pag. 12

Nadara - un mix de tradiție europeană

Pag. 13

În căutarea comunității pierdute

Pag. 13

MELT - Migration in Europe and Local Traditions

Pag. 14

Comunitatea Maghiară prezintă Ansamblul Folcloric Kikerics din Sighișoara

Pag. 15

Comunitatea Elenă din Brașov prezintă: Ansamblul de dansuri Efthimos și Ansamblul de dansuri de copii „Luludákia”

Pag. 16

Italianii gălățeni au fost din nou la înalțime

Pag. 17

Carnavalul Lolelor

Pag. 17

Tradiții ale turcilor din România - Nevruzul

Pag. 18

Din bucătăria minorităților

Guvernanța minorităților în Uniunea Europeană

Festivalul ProEtnica se adresează minorităților, prin promovarea culturii, ca liant al societății, pentru a cunoaște și a înțelege mai bine specificul altor etnii. În acest mod putem să ne depășim prejudecățile născute din ignoranță și stereotipii. Deși probabil că nu ne place sau nu vrem să recunoaștem acest lucru, problema minorităților poate naște tensiuni care să determine alte probleme, de securitate socială în

Tensiunile te fac irascibil și vulnerabil. Unii pot să profite de asta, să caute „țapi ispășitori” pentru situația grea în care ne aflăm. Aceștia pot fi minorități naționale sau chiar refugiați, care ar fi vinovați, în viziunea unora, pentru incapacitatea administrației de a rezolva respectiva problemă.

Din cauza acestor probleme, care nu sunt singulare și se regăsesc în toată Europa - căci nu există țară fără minorități etnice, Uniunea Euro-

în elaborarea politicilor comunitare. Există un interes comun dincolo de etnie: acela de a avea o viață decentă și de a trăi într-un mediu sigur. Când oamenii au aceste lucruri, nu cred, în opinia mea, că ar renunța la stabilitate în schimbul unei himere. În plus, actualmente, se popularizează masiv conceptul de cetățenie europeană, de identitatea noastră comună, aceea de europeni. Însăși prin deviza U.E., aceea de „Unitate în Diversitate”, se sugerează că este normal să fim diferiți, dar să colaborăm și să acționăm unitar pentru binele comun. U.E. nu își propune să uniformizeze și să ștergă specificul local, dimpotrivă, îl susține.

Pentru că vorbim despre guvernanța minorităților etnice în Uniunea Europeană, la un festival în care minoritățile se află în prim plan, nu putem să ignorăm opiniile emise de reprezentanții acestora. Ionuț Stan, liderul grupului ieșean „Gypsy Eye”, spunea că la întrebarea care i se adresează adeseori Ce ești tu?, acesta răspunde că el se simte în același timp țigan, român și european. Dancs Annamari, o bine-cunoscută artistă maghiară, spunea că nu oamenii obișnuiți generează tensiuni, ci mass media și politicienii.

Prin urmare, cred că prin implicare, comunicare, toleranță și informare se pot depăși tensiunile interetnice. Problema este că foarte multe politici sunt doar pe hârtie și că, de la elaborare până la implementare, se poate pierde esența; se poate ca politicile să fie greșit înțelese sau să fie denaturate voit pentru a servi intereselor unor grupuri, ce pot profita în urma confuziei. De aceea, sugerez să nu se piardă din vedere problema comunicării și să se mențină dorința de soluționare la masa negocierilor, deoarece un conflict nu aduce nimic bun pentru societatea civilă.

Ioana Raluca Balaș

Foto: Eronim Alexandru

special, dar care afectează și viața politică și economică a unui stat. Știm foarte bine că datorită conexiunii strânse care există între aceste domenii, nu putem să le tratăm separat. De exemplu, criza economică din prezent este o realitate. Generează probleme în politică, administrație și formează tensiuni sociale. Oamenii își fac griji mai mult ca de obicei pentru ziua de mâine. Nesiguranța zilei de mâine, perspectiva pierderii locului de muncă și a modului de viață cu care am fost obișnuiți nasc tensiuni.

peană încearcă să găsească un mod comun de soluționare. Guvernanța se referă la filosofia de a governa, acesta fiind un concept larg vehiculat în prezent prin mediile academice și politice. U.E. a emis în 2001 Cartea Albă a Guvernanței Europene în care sunt enunțate principiile bunei guvernante, precum transparența, participarea, responsabilitatea, eficiența și subsidiaritatea. Aceste principii ar putea soluționa, într-un fel, problema minorităților naționale și prin implicarea și colaborarea cetățenilor

Mozaic interetnic

Albanezi de ieri, albanezii de azi...

Foto: Alex Aitonean

Albanezii din România au fost atestați documentar în 1595, când un număr de 15.000 de albanezi împreună cu familiile lor au cerut îngăduință lui Mihai Viteazul să se așeze în Țara Românească. Din aceștia, 1500 au intrat în oastea sa. Dar, de-al lungul timpului, albanezii au venit aici în valuri succesive, unde au găsit mereu un cămin cald și o primire frățească din partea românilor. Numiți „arnăuți”, ei au format acea elită a trupelor de pază ale boierilor și domnitorilor români. De asemenea, au practicat meserii diverse, excelențând în acestea: cofetari, armurieri, boiangii,

meșteșugari, bancheri, ofițeri sau profesori. Azi, îi găsim răspândiți, pe ei și pe urmașii lor, în aproape toate județele țării. Nume celebre în cultura românească aparțin etniei albaneze: scriitorii Victor Eftimiu și Cezar Ivănescu, ziaristul N.D. Cocea, cântăreții de operă Mihăilescu Toscani și Cornel Stavru sau actorul Chiril Economu etc.

Organizația reprezentativă minorității noastre este Asociația „Liga Albanezilor din România” (ALAR). Tinerii etnici albanezi din România provin din rândul cetățenilor români de origine albaneză, născuți și crescuți în România. Există și tineri care, veniți în ultimii 20 de ani să studieze aici, s-au căsătorit și stabilit în România. Prima grijă a ALAR a fost aceea de a-i identifica pe toți aceștia și de a-i ajuta pe cei nou-veniți în diversele probleme de adaptare. O altă grijă este rezolvarea problemelor sociale ale tinerilor albanezi.

este perpetuarea tradițiilor și a valorilor culturale albaneze în rândul tinerilor săi. Încercăm să-i facem conștienți de apartenența lor la cultura albaneză și, totodată, să-i facem conștienți de rădăcinile ambelor culturi în care aceștia trăiesc, cea română și cea albaneză; de rădăcinile comune ale acestor două popoare ce sunt unite de ramura traco-iliră. Ansamblul de cântece și dansuri „Serenada” a reușit să însufle tinerilor etnici albanezi spiritul acestei frumoase și bogate culturi, primind simpatia publicului, nu numai în România, ci și în Albania. Tinerii participă activ în viața Ligii albanezilor prin implicarea în editările de carte și de revistă albaneză (revista „Prietenul albanezului”), aducând, astfel, și noi informații din țara de origine. Există tineri albanezi ce se implică și la confecționarea costumelor tradiționale și a unor obiecte de artizanat, ducând mai departe aceste meșteșuguri.

Tinerii albanezi veniți în România după 1989 se integrează perfect alături de cei care s-au născut cetățeni români și sunt urmași ai vechilor albanezi, stabiliți aici acum aproape 500 de ani.

Oana Manolescu
Președinte ALAR

Uniunea Democrată Turcă din România, pentru al IX-lea an la Sighișoara

Ca siglă, Uniunea Democrată Turcă din România (UDTR) are un glob pe care se află simbolul etniei turce (semiluna și steaua), fiind încadrat în partea de jos de două ramuri de măslin, simbolizând pacea. La baza globului se află denumirea UDTR, încadrată de tricolorul românesc, reprezentând sprijinul pe care statul român îl acordă etniei turce pentru păstrarea identității spiritual-cultural-religioase.

Populația de etnie turcă, după datele ultimului recensământ din martie 2002, este de circa 33.000. Deci, în ușoară creștere față de 1992, când statisticile au consemnat 29.533 de turci. În Constanța trăiesc circa 11.000 turci, în Med-

gidia 4000, în orașele de pe litoral: Mangalia (2000), Eforie Nord (200), Techirghiol (400). Datorită urbanizării, migrării sau emigrării, populația din mediul rural a scăzut, este vorba de sate ca Adamclisi (80), Agigea (60), Mihail Kogălniceanu (70), Nico-

Foto: Alex Aitonean

lae Bălcescu (20), Ostrov (20), Poarta Albă (20), Ion Corvin (70), Topraisar (20). În județul Tulcea trăiește o importantă comunitate turcă. Astfel, în orașul Tulcea se regăsesc, conform aceleiași recensământ, 1423 turci, în Babadag 1289, Isaccea 216, Măcin 337, Ciucurova 82, Casimcea 64 și în alte localități ca Mahmudia, Murighiol, Somova sau Sulina.

Turcii trăiesc în proporție de 70% în mediul urban. Au un nivel de instrucție școlară similar cu cel al altor etnii, dar sunt și mulți neștiutori de carte.

UDTR editează și o revistă, „Hakses - Vocea Autentică”, fiind finanțată de Guvernul României prin Departamentul de Relații Interetnice. Ca în fiecare an, suntem alături de Centrul Educațional Interetnic pentru Tineret. Astăzi,

suntem prezenți la a IX-a ediția a festivalului ProEtnica. Cântec, dans și voie bună, împletite cu tinerețe - asta a fost atmosfera care a patronat Sighișoara pe toată perioada desfășurării.

Uniunea Democrată Turcă din România este reprezentată la acest festival de ansamblul „Delikanlılar”, coordonat cu dăruire de doamna Osman Melek. Ansamblul „Delikanlılar”, binecunoscut deja publicului din Sighișoara, are o vechime de peste 10 ani pe scenele naționale și internaționale. Dansurile prezentate de ei sunt tradiționale turcești, precum zeybek, harmandalı sau karadeniz, reunite în două suite.

În scurtul timp petrecut în Sighișoara, am încercat să ne integrăm în atmosfera acestui

proiect și cred că am reușit. Cetatea, unde s-au desfășurat manifestările, este ea însăși o scenă de vis, cu castele în stil medieval, cu Turnul cu Ceas și cu străduțele înguste, de parcă ai fi într-o altă lume. Oamenii sunt calmi și te îmbie la tot felul de produse confecționate sau preparate de ei.

Fiecare dintre formațiile participante au colorat Piața Cetății cu costumele multicolore, specifice fiecărei etnii. Cântecul și dansurile fiecărui ansamblu au demonstrat, încă odată, cât de frumos este folclorul, chiar dacă acesta este diferit de la o etnie la alta.

Sperăm să fim în Sighișoara an de an, atât cu dansuri și cântece, cât și cu bucatele noastre tradiționale.

Minever Omer

Grecii din România

Brașovul, cu rol de centru multicultural, a avut de-a lungul timpului legături cu grecii, cu istoria, cultura și limba elenă, fapt demonstrat de documentele existente la muzeul Primei Școli Românești din Scheii Brașovului și la Arhivele Statului din Brașov. Grecii și-au făcut simțită prezența încă de prin secolul al XV-lea când au înființat

prima școală cu predare în limba greacă. Tot ei au fost și cei care au construit prima biserică ortodoxă din interiorul zidurilor cetății Brașovului cu fonduri strânse în principal de ei. Astăzi biserica Sfânta Treime este considerată monument istoric, în jurul bisericii și școlii elene reunindu-se oameni de cultură.

Ultimul descendent al familiei Brâncoveanu și-a petrecut la Brașov ultimii ani din viață, având strânse legături cu grecii din cetate, iar fondul său de carte greacă sau în limba greacă l-a donat comunității de atunci. După începutul celui de-al Doilea Război Mondial, Comunitatea Elenă a întâmpinat anumite probleme din cauza noului regim

politic, ceea ce a determinat restrângerea treptată a activității grecilor. Acestora li s-au confiscat, în cele din urmă, bunurile comunității, fiind privați și de anumite drepturi, ulterior încetându-și de tot activitatea. După căderea regimului comunist, în 1990 Comunitatea Elenă se reînființează. Aceasta are ca scop păstrarea și promovarea elenismului către generațiile următoare. Comunitatea Elenă încearcă să înfăptuiască acest lucru prin mai multe acțiuni: cursuri de limbă greacă organizate pe patru niveluri de studiu, de la grădiniță, copii școlari, adulți începători până la avansați.

De asemenea, tradiția este continuată atât prin cântec, cât și prin dans cu cele două ansambluri artistice: Corul mixt de cameră „Orfeas” și Ansamblul de Dansuri Tradiționale Grecești „Efthimos”, vrând să reprezinte ecoul elenismului către greci și nu numai. La început a fost doar „Efthimos”... Un grup de tineri inimoși pasionați de muzică, dans dar mai ales de obiceiurile, tradițiile, limba și frumusețile Greciei. O formație care a reprezentat Comunitatea Elenă din Brașov la numeroase spectacole și festivaluri din țară și, bineînțeles, din Grecia. Corul mixt de cameră „Orfeas” a luat ființă

în urmă cu 6 ani și era alcătuit din membrii comunității și din prieteni ai culturii elene. Încă din primele luni de existență corul a luat parte la o serie de manifestări culturale-artistice: concerte locale alături de coruri invitate din Grecia sau din Brașov. Comunitatea Elenă din Brașov încearcă prin membrii ei, de toate vârstele, să împărtășească valorile culturale, istorice și artistice, să realizeze un dialog între vechi și nou, având ca finalitate expresia frumuseții și bogăția diversității.

Beatrice Popescu

Gânduri poloneze...

Polonezii reprezintă un grup etnic ce locuiește de peste două sute de ani pe teritoriul actual al României. Conviețuim în mod pașnic cu populația majoritară română și în armonie desăvârșită cu numeroasele minorități naționale din Bucovina. Adoptând stilul de viață specific locuitorilor din zona de munte, ne câștigăm traiul ca forestieri, mineri, meșteșugari sau crescători de animale. Ne păstrăm cu sfințenie, din generație în generație, credința creștină, tradițiile, obiceiurile și limba maternă. În ultimii douăzeci de ani am reluat și dezvoltat numeroase relații cu organizații de tineret, atât din Polonia, cât și din întreaga lume. Suntem recunoscuți oficial ca minoritate națională a României, iar provincia istorică, Bucovina, este ținutul pe care noi, tinerii polonezi, îl numim „acasă”.

Este o onoare să fim prezenți în vara fiecărui an la Festivalul Cultural Interetnic de la Sighișoara și ca vocea noastră tânără să fie consonant auzită cu cea a celorlalte etnii din spațiul carpato-danubiano-pontic. Anul acesta, avem prilejul să etalăm pe scena din burgul Sighișoarei cântecele noastre, portul popular și o parte din meșteșugurile deprinse de la străbunii noștri. Mesajul nostru este unul frățesc și profund creștin. Știm deopotrivă să muncim cinstit, să învățăm, să cântăm și să dansăm, să ne bucurăm și să plângem când e cazul, precum toți tinerii de pe pământ.

România este locul în care ne-am născut, iar Polonia este țara de unde vin rădăcinile noastre. Noi știm să recunoaștem valorile,

pretutindeni unde ele există. În marea familie europeană, trăim și visăm împreună pentru o viață mai bună.

În calitate de tânără membră a uniunii, menționez că Asociația UPR Dom Polski oferă numeroase posibilități de afirmare în varii domenii, promovând activități specifice tinerei generații, cum ar fi concursurile de poezie, de literatură, de desen, întrecerile sportive sau olimpiadele de limbă polonă.

La ora actuală, mulți dintre noi, tinerii polonezi, ne definitivăm studiile atât în România, cât și în Polonia.

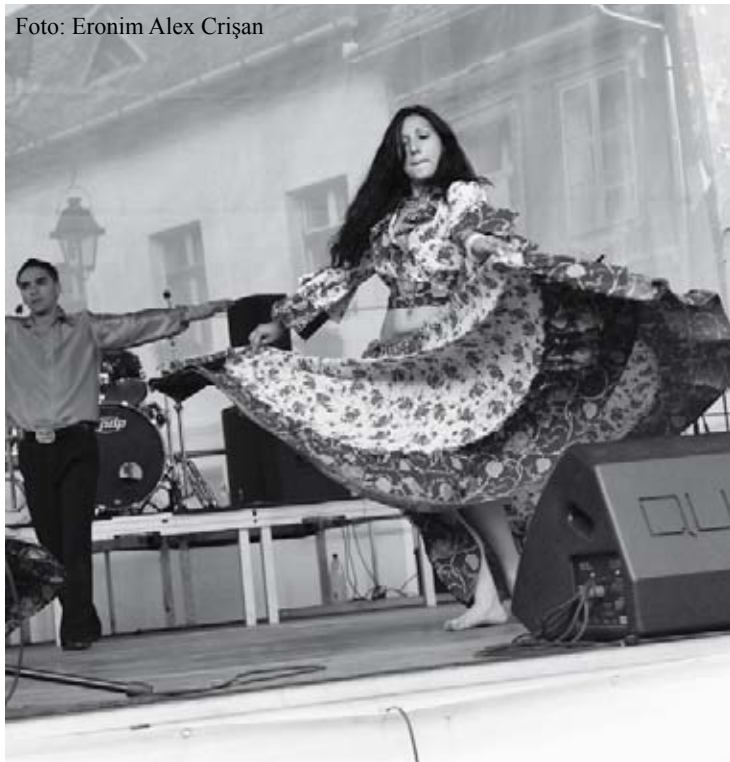
La ediția din 2009 a festivalului ProEtnica, Uniunea Polonezilor din România va expune în fața dumneavoastră un stand de prezentare a publicațiilor de limbă polonă, ansamblul „Soloncanka” din Solonețul Nou, condus de Ana Zielonka, creațiile meșterului Iosif Moldovan, precum și două rețete culinare specifice polonezilor bucovineni. Aprecieri drept foarte bune condițiile și logistica puse la dispoziție de organizatori, cărora le mulțumim pentru ospitalitate și bunăvoință.

Camelia Popescu

Utile zile ale ProEtnica pe scena principală

Foto: Eronim Alex Crișan

Sărbătoarea interculturalității la ProEtnica Sighișoara se apropie de final, din păcate, dar momentele petrecute aici vor rămâne pentru mult timp în amintirea celor prezenți. A șasea seară a festivalului a adus în lumina reflectoarelor noi tradiții aparținând etniilor care conviețuiesc în spațiul românesc. Romi, ruși lipoveni, cehi, slovaci și italieni au urcat rând pe rând pe scena din Piața Cetății și ne-au prezentat cântecele și dansurile lor cele mai frumoase.

Ansamblul de dans „Gypsy Eye” al asociației cu același nume a deschis seara de miercuri cu muzică și dansuri țigănești. Un debut plin de ritm, culoare și pasiune, specifice etniei, care a atras atenția și aplauzele spectatorilor. De altfel, scopul organizației din care face parte ansamblul este tocmai acela de a promova cultura și identitatea romilor și de a lupta împotriva prejudecăților prin îmbunătățirea imaginii acestora.

Ritmurilor alerte ale romilor le-au urmat pe scenă un program de cântece interpretate de corul „Sinicika”, al Comunității Rușilor Lipoveni din România. Veniți tocmai din inima Deltei Dunării, din satul natal al lui Ivan Patzaichin, Mila 23, rușii lipoveni au interpretat cântece rusești celebre precum „Kalinka” sau „Katiușa”, dar și cântece specifice lipovenilor din România, și au îndemnat

publicul să danseze pe ritmurile faimosului „kazaciok”.

Uniunea Democratică a Slovaciilor și Cehilor din România a fost reprezentată de ansamblul de dans „Temesvar-ske Radovanky”, ce are în componență sa tineri cehi din satele din Banat, veniți să studieze în școlile din Timișoara. Aceștia au prezentat dansuri care se mai pot găsi la balurile și sărbătorile din cadrul satelor, unde cei de acasă se regăsesc cu cei plecați peste

hotare. Costumele pe care le-au purtat pe scenă sunt obținute din satele cehe de la mame și bunici, unele având peste 75 de ani vechime!

Dansul și muzica țigănească au revenit pe scena ProEtnica odată cu ansamblul vocal și de dans „Angle Rromalen!”, al Școlii Nr. III Giurgiu. Format din elevi cu vârste cuprinse între 11-15 ani, grupul a avut mare priză la public prin dansurile tradiționale române pe care le-a prezentat.

Asociația Italianilor din România - RO.AS. IT - a venit cu un program special de muzică cultă și muzică de divertisment italiană, interpretată de Andreea-Diana Giurea. Acompaniindu-se la o pianină, protagonista, profesor de muzică, ne-a purtat într-o călătorie muzicală, pornind de la muzica lui Frederic Chopin, valsurile lui Strauss, și până la Verdi și Puccini.

Așa cum ne-am obișnuit, după terminarea programului aparținând comunităților etnice, seara a fost încheiată de invitații speciali. Primii care au urcat pe scenă au fost membrii trupei de muzică populară bavareză „Kofelgschroa” din Germania. Programați să susțină un recital cu o seară înainte, care a trebuit amânat din cauza unor dificultăți de ordin tehnic, Joseph Zapf și prietenii săi au impresionat prin muzica live interpretată la instrumente precum trombon, tubă, clarinet sau acordeon.

Frumoasa Annamari Dancs a încheiat seara de miercuri printr-un recital ce s-a potrivit perfect în contextul ProEtnica, festivalul interculturalității, artista interpretând piese în limbile maghiară, română și engleză. De-a lungul anilor, Annamari a devenit cea mai cunoscută cântăreață maghiară din Ardeal. Prin concertele ei multiculturale din țară și peste hotare ea a reușit să cucerească atât publicul maghiar cât și pe cel român, fapt dovedit și de Premiul de Popularitate, câștigat la Festivalul Cerbul de Aur 2008.

Nu putem încheia fără a-l aminti pe Liviu

Foto: Eronim Alex Crișan

Pancu, prezentatorul ProEtnica din acest an. Spontan, simpatic, inteligent, regizorul și actorul Liviu Pancu a știut cum să interacționeze cu publicul și cu artiștii ce au urcat pe scenă și să improvizeze atunci când au apărut modificări în program, inevitabile în realizarea unui festival de o asemenea amploare.

Deoarece ultima ediție a revistei Agora s-a închis deja în cea de-a șaptea seară a ProEtnica, nu putem relata despre ceea ce se va întâmpla pe scena principală în zilele care urmează. Însă ne exprimăm speranța că acest lucru va determina pe cititorii noștri să fie prezenți în Piața

Foto: Alex Aitonean

Cetății pentru a se bucura în continuare de programul oferit de către soliștii și ansamblu-

rile organizațiilor croaților, elenilor și polonezilor care până la închiderea ultimei ediții Agora încă n-au evoluat pe scenă. De asemenea, tot pe scena principală a festivalului, spectatorii vor mai avea ocazia să se bucure de recitalurile oferite de Nightlosers și Desperado, formația de muzică country care sâmbătă va încheia cea de-a noua ediție a ProEtnica.

Tuturor cititorilor revistei Agora, spectatorilor și artiștilor le dorim distracție plăcută în continuare și să ne revedem cu bine la Proetnica 2010.

Cristina Anore

Dancs Annamari - o stea a interculturalității

Foto: Eronim Alex Crișan

Seara de miercuri s-a încheiat cu spectacolul oferit de Dancs Annamari. Frumoasa artistă a urcat pe scenă alături de cele patru dansatoare ale acesteia: Bogi, Reko, cele două Kinga și DJ-ul Robert Georgescu. Primele efecte ale show-ului oferit de fete au fost avansarea băieților din public spre scenă și punerea în funcțiune a aparatelor de filmat. Stilul muzical abordat de Annamari, pop-rock și dance, este pe placul publicului, atât celui tânăr, cât și celui trecut de prima tinerețe. Doamna Bangay Suzana îmi spune că nu ratează nici o ocazie de a o vedea pe artistă și că apreciază mereu energia cu care aceasta se prezintă pe scenă.

Băieții se lasă fascinați de prestația fetelor de pe scenă, de costumele variate și destul de sumare ale acestora. Observ că vizualul primează în fața auditivului și, totuși, reușesc într-un final să mă strecor în mulțime și să vorbesc cu câțiva spectatori. Se apreciază că în programul artistei își face loc multilingvismul, Annamari cântând în limbile maghiară, engleză și română.

După spectacolul care a durat în jur de o oră, încheiat cu ropote de aplauze, o aștept pe Annamari în spatele scenei. Observ că nu sunt singură. Îmi fac loc cu greu loc prin mulțimea de fani care așteptau autografe și să facă poze. Annamari a fost foarte amabilă. Deși obosită, mă însoțește la redacție și stăm câteva momente de vorbă. Aflu că este la a treia apariție pe scena ProEtnica - a mai fost prezentă și la edițiile din 2002 și 2007 - și că se bucură întotdeauna să fie prezentă la Si-

ghișoara. Adoră să concerteze în cetate, unde, de altfel, va filma pe 26 august și un videoclip, aceasta având un farmec aparte, atât pentru ea, cât și pentru cei prezenți. Artista îmi marturisește că, după părerea ei, problemele minorităților și tensiunile interetnice nu sunt create de oameni, care pot să conviețuiască în bună înțelegere, ci, cel mai adesea, de politică și mass-media. Ea este foarte încântată de bogăția culturală a fanilor ei și că a simțit întotdeauna sprijinul lor, atât pe scenă, cât și în viața de zi cu zi.

În final, artista mulțumește fanilor pentru sprijin, organizatorilor pentru invitație și ne urează „la cât mai multe ediții ProEtnica!”

Ioana Raluca Balaș

Foto: Eronim Alex Crișan

„Omul de legătură“

Definiția cuvântului este însuși cuvântul care face legătura. Între ce? Între numerele ce se succed pe scenă, între public și etniile care își arată măiestria pe aceasta, în săli sau la standuri.

Cine este omul de legătură? Chiar dacă este pe scenă, acesta a rămas în „umbră”, mă refer la presă... El este rezistent fizic

la stresul meseriei de prezentator al celei de-a noua ediții a festivalului ProEtnica din Sighișoara. Este și rezistent psihic la schimbările care intervin vrând-nevrând în program. Inventiv la improvizarile privind partea interactivă, câștigă simpatia publicului prin arta vorbirii, această artă fiindu-i și fantezia ce-l caracterizează. Unele mo-

mente de așteptare, din motive obiective, bineînțeles, au fost salvate de prezența de spirit a „omului de legătură”. Cine este el? Este regizor la Teatrul Național din Târgul Mureș. Numele lui: Liviu Pancu. Aplauze pentru omul de legătură!

Domokos Anikó

Foto: Alex Aitonean

Fotoreportaj

Capodopera...

PROETNICA

Foto: Alex Aitonean

Foto: Alex Aitonean

Artista... (Surya Diez del Coral din Spania)

... și „modelul”

Foto: Alex Aitonean

Foto: Alex Aitonean

Fetele de la Crucea Roșie au frânt multe inimi ale băieților la ProEt-nica, astfel că au avut nevoie de toată pregătirea lor medicală pentru a le vindeca...

Foto: Alex Aitonean

„...Și ce cap frumos răsare /
Nu-i al meu... Al meu e oare?”...

Foto: Alex Aitonean

„Ioi, mă bărbate, da' mai
lasă-mă-n pace!”

Foto: Adrian Dita

Eroinele din spatele ProEtnica

Îngerii păzitori ai ProEtnica

Foto: Adrian Dita

Nadara - un mix de tradiție europeană

Se scria acum doi ani, într-un post de pe un blog (publicație on-line) ce făcea referire la Pro-Etnica de atunci, despre gypsy band-ul „Nadara” că este „comoara unei etnii”. Nu a greșit deloc acela care făcea această afirmație. Ca dovadă, anul acesta trupa a făcut din nou atmosferă pe ritmurile deja celebre de muzică țigănească autentică, vivace, plină de culoare și de ritm.

Scena din Piața Cetății Sighișoarei a avut onoarea să găzduiască, pentru a doua oară, acești oameni „creatori de ambiență”, de esență orientală și romanes. Nu a existat suflet să nu „rupă” sub el caldarâmul, pe ritmurile ce păreau că pot îmbia la dans până și pietrele Cetății. Solista franțuzoaică de etnie romă, Alexandra Beaujard, o voce de excepție a genului și o maestră a acordeonului, a fost acompaniată pe scenă de ceilalți colegi de trupă, cu instrumentele ce deja sunt caracteristice muzicii lăutărești. Saxofonul tipic american mănuit de Mircea Bunea s-a luat la întrecere și s-a îmbinat cu tradiționalul țambal al lui Relu Merișan, într-un mix de-a dreptul fenomenal, alimentat încontinuu de vioară și contrabas.

Gypsy band-ul „Nadara” are o istorie ce ajunge în urmă cu aproape douăzeci de ani, când solista, în urma unei decizii personale, părăsește Franța și se stabilește în România.

Foto: Alex Aitonean

Foto: Alex Aitonean

Atrasă de pluriculturalitatea și de muzica diverselor minorități etnice din Transilvania, aceasta va rămâne în satul Ceauș, județul Mureș. Aici, ajutată de alți șase instrumentiști români, Alexandra Beaujard pune bazele unui taraf ce avea să-i definească drumul în cariera sa muzicală. În câțiva ani, prin spectacole succesive, membrii „Nadara” devin extrem de populari și de iubiți în toată Europa, pentru mesajul de bună înțelegere și de toleranță față de etnia romă pe

care aceștia îl transmiteau prin muzica lor. Îmbinarea de muzică tipică stilului transilvănean, alături de muzica tradițională țigănească, ungurească și românească, fac din repertoriul trupei o adevărată colecție vie de muzica populară, variată și pe toate gusturile. Acești artiști, prin munca și dăruirea lor, aduc o bucurie naturală în inimile oamenilor prezenți în piața Cetății.

Alături de mesajul pe care

taraful „Nadara” îl promovează prin concertele de un enorm succes pe plan european, instrumentista Alexandra a reușit să realizeze o asociație umanitară, pentru ajutorarea copiilor romi și a romilor de pretutindeni care sunt defavorizați. Astfel, „Nadara”, care în limba romanes transmite un mesaj de încredere, de curaj („să nu-ți fie teamă”), și-a desăvârșit scopul prin acțiunile de caritate, finanțate din fondurile obținute de pe urma concertelor trupei.

Seara de joi de la ProEtnica s-a încheiat în aplauze, chiuituri și strigăte de voie bună venite din public, ceea ce i-a făcut pe membrii trupei să devină veritabile staruri ale zilei, arătând celor prezenți în fața scenei mari un bun exemplu de pură cultură interetnică - un standard atins și setat doar de acești lăutari plini de iubire, înțelegere și respect față de ființa umană, de valorile nesecate ale întregii culturi europene.

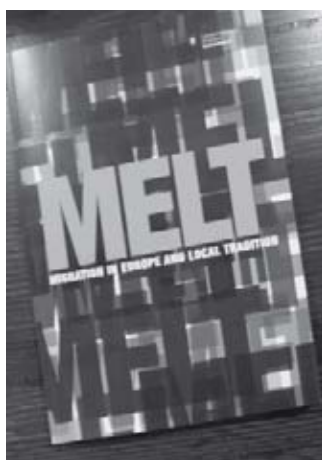
Alecsandru-Gabriel Ban

MELT - Migration in Europe and Local Traditions

Fenomenul migrației a devenit, în general, răspândit în lumea contemporană, din ce în ce mai globalizată și supusă mișcărilor sociale ample, la baza cărora, de obicei, se află considerente sociale și economice. Migrația culturală sau migrarea culturii, deși pare un fenomen modern, este caracteristică secolului XX și tinde să devină din ce în ce mai amplă în secolul curent. Transferul de cultură și interacțiunea culturală au devenit fenomene din ce în ce mai des întâlnite, la baza cărora se află dorința de cunoaștere și de descoperire sau de redescoperire a valorilor culturale locale. Astfel, relațiile sociale intercomunitare devin mai pregnante și mai macrcate de interacțiunea socială bazată pe un dialog sănătos și benefic dezvoltării locale și regionale.

Astfel, apariția unor preoiecte de colaborare și consolidarea schimbului cultural devine inevitabilă, iar crearea unor rețele de interacțiune se dovedește a fi mai mult decât necesară. Pe acest palier a acționat și festivalul ProEtnica, prin aderarea la un proiect

multinațional, cu scopul de a participa la un proces complex de schimb cultural și interacțiune culturală la nivel european. Împreună cu evenimente similare din Birmingham, München, Viena, Genova și Istambul s-a oferit posibilitatea creării unei rețele culturale europene, la care orașul Sighișoara, prin festivalul ProEtnica, participat ca parte integrantă, respectiv promotor al valorilor locale.

Crearea unui spațiu vizibil pentru interculturalitate a devenit, astfel, principalul argument și direcție a inițiativei, în cadrul căreia partenerii pot promova

eficient proiectele de schimb cultural și pot oferi o structură consolidată pe procesul de schimb cultural. Astfel inițiativa s-a integrat și în cadrul promovată de Uniunea Europeană, aducând o contribuție substanțială programului manifestărilor din cadrul Anul Dialogului Intercultural care a fost 2008. MELT, în ansamblul său oferă o oportunitate unică de exprimare și prezentare a valorilor culturale regionale, valori care, de fapt, constituie piatra de temelie a întregii Uniuni Europene. Apropierea și participarea comună la promovarea acestor valori aduce un plus valoare culturală și creează o oportunitate de preservare atât de mult necesară societății moderne.

Recent a apărut un volum ce conține în cuvinte și imagini prezentarea acțiunilor și evenimentelor care s-au desfășurat în cadrul MELT. Iar pe site-ul <http://www.melt-europe.eu/> pot fi urmărite și imagini video ale evenimentelor din toate cele 6 orașe partenere ale programului.

Iakob Attila

În căutarea comunității pierdute

De multe ori uităm sau lăsăm uitate micile comunități, uităm de istoria, poveștile și moștenirea lor. Conduși de o comoditate științifică ori marcați de neactualitatea subiectului, lăsăm o parte din evenimentele trecutului să treacă pe lângă noi fără să remarcăm importanța lor. Micile comunități reprezintă o parte integrantă a întregii societăți românești și nu numai, care necesită și ele o atenție sporită din partea mediului academic și cultural. În acest context putem afirma că palierul științific al ProEtnica a reușit să acopere în oarecare măsură acest subiect, prin introducerea în program a unei prelegeri susținute de dr. Lucian Nastasă Kovacs, cercetător în cadrul Institutului de Istorie din Cluj Napoca. Deși pare una neactuală sau minoră, abordarea unui subiect legat de comunitatea armeană din Transilvania de nord este necesară pentru cunoașterea adevărului și a evenimentelor trecute și, deci, oferă o legitimitate subiectului.

Prin istoria de multe ori zburciată a comunității armenilor din Gherla putem concluziona că o cercetare științifică în acest sens este mai mult o obligație față de adevărul istoric și nu doar un exercițiu de activitate academică secundară. Rezultatul unui astfel de studiu merită să devină subiectul unei prelegeri și a unei dezbateri ample în cadrul orărcăului festival dedicat multiculturalității. Volumul de documente „Armenii din Nord-Vestul Transilvaniei în anii instaurării comunismului (1945-1953)” prezintă în amănunt materiale prin care putem recrea, într-o anumită măsură, situația comunității de armeni și istoria lor contemporană, respectiv evoluția demografică a populației armenilor. Relația comunității armenilor cu statul comunist și încercările de distrugere identitară a acestora, oferă o imagine mai clară asupra unui proces și mai amplu condus de partidul comunist, proces care era parte integrantă a arsenalului comunist de eliminare a orărcărei rezistențe față de

ideologia oficială. Crearea unui organism de control asupra comunității armenilor devenise realitate, controlul cultural și social exercitat de sistemul totalitar devenise componentă activă a vieții comunității. Deși subiectul volumului în discuție acoperă o perioadă istorică controversată, iar o dezbatere asupra sa poate provoca animozități, în opinia autorului orice discuție trebuie axată pe veritabilele analize socio-istorice și nu pe vendete personale, care să creeze un derapaj și să deturneze atenția de la subiectul în discuție.

Iakob Attila

Comunitatea Elenă din Brașov prezintă: Ansamblul de dansuri Efthimos

Ansamblul de dansuri "Efthimos" a luat ființă în anul 1997, în cadrul Comunității Elene din Brașov, ca o dorință spontană de a da formă și fond spiritului elen al membrilor Comunității. Tineri cu dorință de afirmare a pasiunii pentru cultura și civilizația greacă, fie ei de origine greacă sau nu, s-au unit, au studiat tot ce era disponibil referitor la dansurile și tradițiile grecești și s-au pus pe treabă. Și nu întâmplător s-au numit EFTHIMOS (cu accentul pe primul "e"), cuvânt care în limba greacă înseamnă VESEL.

S-au făcut remarcați la numeroase manifestări:

- Festivalul de dansuri tradiționale grecești din Salonic, edițiile 2002 și 2004, organizat de Asociația Culturală OTE Salonic;
- Festivalul Minorităților ETNOVEMBER ce are loc în fiecare toamnă în Bastionul Țesătorilor din Brașov, unde sunt considerați răsfățații Brașovului;
- Zilele Brașovului, de la care nu lipsesc în niciun an;
- Festivalul PROETNICA Sighișoara, festival deja celebru, unde au fost aplaudați de întreg orașul;
- Festivalul Tineretului Elen, o ocazie cu totul specială de a împărtăși bucuria dansului tradițional cu alți tineri asemenea lor, cu aceleași pasiuni;
- Festivalul CÂNTECELE MUNȚILOR din

Sibiu, ediția 2006,

- Manifestările culturale organizate de Primăria orașului Langadá, langa Salonic, Grecia în Mai 2006 și Iunie 2009.

- Festivalul folcloric SZEJKE Odorheiu Secuiesc 2005, 2007 și 2008

- Festivalul ANAPALE 2007 organizat de Asociația de Dans "Dora Strátu" pentru ansamblurile din diaspora, cea mai prestigioasă instituție de folclor din Grecia.

În 2007 Ansamblul „Efthimos” si-a realizat un vis. A participat, în urma unei selecții, la Festivalul Internațional de Dansuri Tradiționale Grecești „ANAPALE 2007” din Atena. Impresia creată de ansamblul „Efthimos”, care a evoluat alături de mari ansambluri de dansuri grecești din Australia, Canada, Noua Zeelandă, Anglia, S.U.A., a fost deosebită, fiind invitat să devină membru al prestigioasei instituții.

- Înfrățirea Comunității Elene Brașov cu Asociația culturală Voiaki Estía (care numără peste 50.000 de membri) în ianuarie 2008, la Salonic, în prezența onorantă a Consulului General al României la Salonic, a Prefectului din Salonic, într-un cadru solemn, deosebit, ocazie cu care Ansamblul „Efthimos” a reprezentat la nivel înalt diaspora elenă din Brașov și din România.

- De asemenea a participat la nenumărate alte evenimente naționale la București, Sighișoara, Sibiu, Constanta, Ploiești, Câmpina, Zărnești, Rupea, etc. Pentru fiecare sărbătoare importantă a Greciei organizăm manifestări care sunt urmărite de membrii noștri și de mulți români și alte naționalități, iubitori ai culturii elene. Toată activitatea se desfășoară pe bază de voluntariat.

Poate vreți să știți ce dansează? Un număr impresionant de ritmuri tradiționale din toate zonele Greciei! Iată numai câteva dintre ele:

- Tsakónikos – celebrul dans „labirint” din Penopoles, dans ce s-a inspirat din legenda firului Ariadnei;
- Kalamatianós – dans vesel, de origine din Pelopones, devenit unul dintre cele mai populare dansuri din toată Grecia;
- Gáida – dans de bărbați din

Florina care si-a luat numele după un instrument muzical grecesc asemănător cimpoiului;

- Ikariótikos – dans vesel din insula Ikaria cu un ritm ce numai insulele Mării Egee îl pot avea;

- Karagúna - dans din Thessalia cu ritmuri cand rapide, când lente;

- Zonarádikos – dans din Thraki, unde se prind fete și băieți într-un ritm vioi și rapid;

- Tsámikos – dans exclusiv bărbătesc, poate cel mai spectaculos, în care bărbații își arată talentele acrobatiche, foarte cunoscut în toată Grecia;

- Púsnița – dans bărbătesc din Thraki în care se îmbină elementele acrobatiche cu un ritm extrem de vioi;

- Tzirigótikos – dans din Insula Kythira, ce împrumută sunete din vecina Insulă Creta.

- Rúga – dans jucăuș din Insula Kerkyra (Corfu), o combinație de teatru, acrobații și delicatețe;

- Hasaposerviko – dans originar din Asia Mică, cu mișcări liniare, ale căror ritmuri familiare se aud în toată Grecia;

- Baidúska – dans vesel din Grecia de nord, cu pași extrem de rapizi;

- Vlaha – dans din Insula Naxos (M. Egee), ce alternează pași vioi cu pași lenți;

- Kamara – dans din Insula Skia-thos, cântat și dansat în același timp;

- Thiakos – dans din Insula Lefkada (M. Ionică), dansat cu pași ușori pe sunet de vioară specific zonei.

Acestea sunt doar câteva dintre dansurile lor, repertoriul lor fiind mult mai mare și în continuă dezvoltare. Acești tineri veseli dansează mereu. Oriunde auziți voie bună și muzică grecească, fie într-o piață publică, fie pe o scenă impunătoare, opriți-vă sigur îi veți găsi și pe ei.

Ansamblul de dansuri de copii „Luludákia”

Mai mult în joacă, unul dintre membrii formației Efthimos, Codrin Rotaru, a

încercat să-i învețe pe copiii care urmau cursurile de limba greacă din cadrul comunității câteva mișcări de bază; apoi, văzând bucuria din privirea lor, i-a încurajat și i-a introdus treptat în tainele dansului grecesc. Anul trecut, văzând rezultatele și perseverența copiilor, conducerea comunității a hotărât înființarea formației de dansuri grecești pentru copii. Admirați de toți membrii comunității pentru seriozitatea și ambiția de care dădeau dovadă, încurajați și felicitați ori de câte ori își prezentau programul, formația a devenit din ce în ce mai cunoscută atât în cadru comunității cât și în afara ei. Formația a participat la numeroase spectacole în țară, dar și în Grecia, perfecționându-și mereu mișcărilor, devenind tot

mai grațioși, ca niște floricele, de aici și numele formației - Louloudákia (floricele). Cu siguranță floricelele de astăzi vor crește, vor înflori și vor fi schimbul de mâine al formației Eftimos.

Comunitatea Maghiară prezintă: Ansamblul Folcloric Kikerics din Sighișoara

Prezență constantă la Festivalul ProEtnica, Ansamblul Folcloric Kikerics din Sighișoara are un trecut de 15 ani, iar după o evoluție continuă, astăzi cuprinde aproape 190 de dansatori, care lucrează în 8 grupe de vârstă. Acest lucru, raportat la numărul maghiarimii din Sighișoara, este impresionant. Conducătorii și instructorii ansamblului sunt soții Borbély-Kiss Edith și László.

Trupa de dans încântă anual de nenumărate ori atât publicul din țară cât și pe cel din străinătate. Astfel, ei sunt prezenți în fiecare an la Festivalul Folcloric de Copii de la Odorhei, Cristur, Miercurea Ciuc, întâlnirile folclorice din Mediaș, Târgu Mureș, Târnăveni, Gornești, Valea Nirajului și multe altele din Ardeal. În afară de acestea, ansamblul realizează în fiecare an cel puțin un turneu în străinătate.

La Festivalul ProEtnica ei participă pentru a opta oară, având de fiecare dată un public numeros și primitor, căruia ansamblul îi mulțumește și pe această cale. Conducătorii mulțumesc și pentru ajutorul părinților, care însoțesc copiii oricând este nevoie.

Ansamblul Folcloric Kikerics se prezintă la fiecare ediție a Festivalului ProEtnica cu dansuri noi. Așa s-a întâmplat și în acest an, când ansamblul a avut în

program dansuri feciorești de pe Valea Târnavei Mici, dansuri de pe Valea Nirajului (grupa mică), respectiv dansuri din Câmpia Transilvaniei. De asemenea Kikerics s-a prezentat la această ediție și cu o trupă nouă, formată anul acesta care a prezentat dansuri maghiare din vestul Ungariei.

Spectacolul Ansamblului Folcloric Kikerics s-a încheiat cu „grupa mare”, care a prezentat dansuri secuiești din zona Sovata-Praid, locul unde anul acesta

toată grupa a participat la o tabără de perfecționare de o săptămână.

Mulțumind organizatorilor pentru posibilitatea de a participa și la ediția ProEtnica de anul acesta, ansamblul, la rândul lui, vă așteaptă și la următoarele ediții ale festivalului intercultural de la Sighișoara. Mulțumiri totodată și formidabilului public al ProEtnica, ce an de an este alături de Ansamblului Folcloric Kikerics.

Foto: Adrian Dita

ȘAH LA POEZIE

*Între șah și poezie
Nu există dușmănie
Doar o răcă amicală
Fără box, fără poceală!*

*Iar poetul e-un șahist
Când mai vesel când mai trist
Care duce muza-n pat
Și din vorbe-o face mat!*

*Unii spun și alții zic
Că nici șahul nu-i nimic!
E un drog, de bună-seamă
Fără tată, fără mamă!*

*Între șah și poezie
Nu există dușmănie!*

Anton Stnciu
(din volumul „Șah la poezie”,
prezentat în festival)

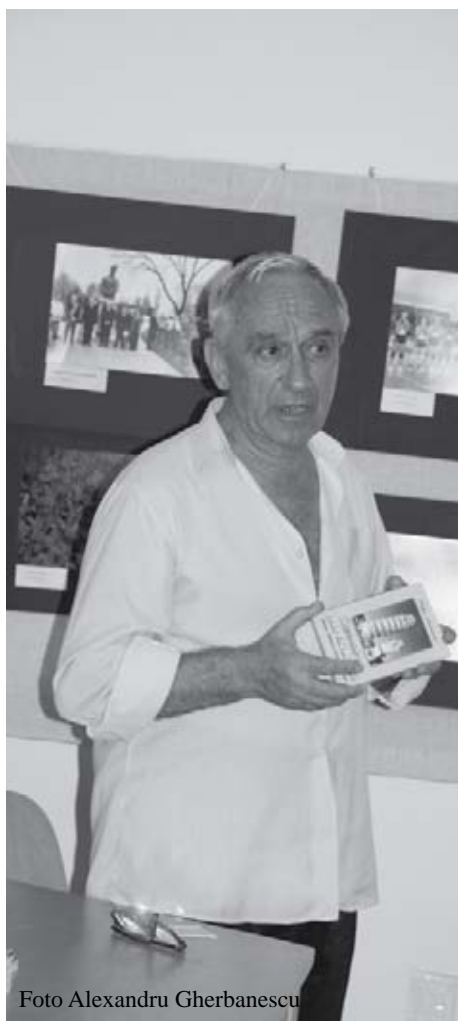

Foto Alexandru Gherbanescu

Italienii gălățeni au fost din nou la înălțime

După ce miercuri, 19 august anul curent, etnicii italieni au prezentat un spectacol notabil, susținut de domnișoara Andreea Diana Giurea cu muzică cultă și de divertisment, joi 20 august, domnișoara profesoară revine însoțită de grupul de copii „Suoni da primavera” care prezintă o suită de dansuri italienești și muzică ușoară. Spectatorii aflați în „Piața Cetății” au apreciat cu aplauze furtunoase evoluția lor.

Spre încântarea etnicilor italieni dar și a altora, domnișoara a oferit momente de umor improvizat ad hoc pe muzica lui Rossini. La cererea unor spectatori piesele cântate au fost bisate. Evenimentul respectiv va fi reluat și în seara de 21 august, în „Piața Cetății” dar și la scena interactivă.

Corul de copii „Suoni da primavera” au participat la mai multe concursuri de gen și a fost distins cu diferite premii și mențiuni. Deși repertoriul lor aduce în prim plan muzica anilor 1980, audiența de care se bucură încă este pe placul tuturor iubitorilor de muzică.

Festivalul de la Sighișoara demonstrează cu prisosință că întâlnirile interetnice și interculturale sunt necesare și bine venite atât pentru organizatori cât și pentru participanți, în acest fel ei își pot promova valorile aparținând etniilor respective dar și un schimb folositor și benefic pentru fiecare etnie în parte.

Muzica italiană oferă o paletă largă de stiluri și tocmai acesta este motivul pentru

care și noi, cei prezenți am putut oferi publicului nostru genuri diferite. La fiecare apariție pe scenă, noi am plecat de la muzica clasică și am ajuns până la muzica ușoară, dar și operă și canțonetă. Trebuie să recunosc că am rămas surprinsă de priza fantastică pe care au avut-o canțonetele. Tot aici, noi italienii am încercat să atragem publicul în cântecele noastre și am reușit, au cântat cu noi aproape tot timpul. Am întâlnit italieni care erau extaziați de ceea ce au auzit.

Poate că mulți dintre dumneavoastră vă întrebați de ce de fiecare dată itelienii reușesc o figură minunată pe scenă. Italienii sunt un popor vesel și tocmai de aici și muzica lor este dinamică. În seara de joi seară, am cântat o piesă intitulată „Duetul celor două pisici” de Rossini, o pagină remarcabilă și care a stârnit tuturor o imagine deosebită. Rossini s-a jucat prin „miau – miau” și a realizat o pagină deosebită. Iată, un compozitor de operă care face și altceva, doar pentru publicul său.

Sperăm că am ajuns acolo unde ne-am dorit – „La inimile publicului”.

Andreea Diana Giurea,
Anton Stnciu

Foto: Alex Aitonean

Carnavalul Lolelor

Alianța Centrelor Culturale „Petre Țuțea” prin centrele din București și Sighișoara, spre a promova o veche tradiție săsească din scaunul Cincu, organizează anual, în luna februarie, la București, Mediaș și Sighișoara, Carnavalul Lolelor. Denumirea de „lole” vine de la lallen - a se bălbați (în dialectul săsesc), ceea ce face referință la felul de a vorbi cu mască, termen ce se folosea doar în limba română. Etimologic, cuvântul săsesc Urzeln nu s-a putut traduce. Se presupune că denumirea cuvântului Urzeln derivă de la îmbrăcămintea confecționată din resturi de textile, ceea ce în dialectul săsesc din Scaunul Cincu - Schenk se numea Urzen. O altă teorie a originii denumirii de Urzeln se bazează pe o legendă transmisă oral. Se spune că acest obicei s-a născut în Evul Mediu, în secolul al XIII-lea, pe vremea când hoardele turcilor năvăleau într-un mic târg săsesc din Scaunul Cincu - Schenk. Locuitorii, speriați de urgiile făcute de aceștia, s-au refugiat în biserica fortificată, decimați fiind de

repetatele atacuri ale năvălitorilor, dar și de foame și epidemii. Câțiva dintre bărbați, pierzându-și curajul și preferând jugul sclaviei unei morți sigure, s-au repezit să deschidă dușmanilor porțile cetății. Văzând acestea, fiica unui blănar s-a îmbrăcat într-un costum de bărbat confecționat din pânză albă pe care erau cusute bucați de zdrențe multicolore. În spate avea prinsă o talangă, iar în mână un bici, fața fiindu-i acoperită de o mască demonică. Astfel costumată, tânăra săsoaică, plină de curaj, a ieșit în fața dușmanilor, cu pocnete de bici și sunete asurzitoare de talangă. Turcii, speriați, crezând că este însuși diavolul, au intrat în panică și s-au retras. Astfel, spune legenda transmisă oral, mic târg săsesc din Scaunul Cincu - Schenk a fost salvat. În amintirea acestei fapte eroice de care a dat dovadă curajoasa săsoaică, se sărbătorește Ziua Ursulei, cunoscută sub denumirea de Urzelntag. Cea mai veche atestare a acestui obicei, care indică și conținutul lui semantic, se găsește în Indiculus

superstitionum et paginarium, din secolul al XVII - lea. Transmiterea orală a obiceiului nu a păstrat explicația originii tradiției. Ceea ce s-a păstrat, totuși, este nu doar costumul și alaiul lolelor, ci și rețeta gogoșilor de lolă, pe care sașii le apreciază în mod deosebit și astăzi.

Mirel Remescu

Foto: Biblioteca Mediaș

Tradiții ale turcilor din România – Nevruzul

Nevruzul - una dintre cele mai importante sărbători etno-folcorice ale popoarelor turcice din România (turci, tătari și kurzi) – este o sărbătoare tradițională asimilată Învierii din spațiul creștin, ce marchează renașterea naturii după un ciclu hibernal. Nevruzul se subsumează echinocțiului de primăvară, conform calendarului solar persan. Astfel, conform tradiției, ziua de Nevruz este deschisă de cei mai tineri reprezentanți ai comunităților etnice turcă și tătară din Dobrogea care pornesc în alai pe la casele rudelor și prietenilor colindând și vestind: „Ziua nouă ce anunță un nou ciclu de viață al unui nou An”. Prof.dr. Nuredin Ibram, președintele Uniunii Democratice Turce din România, spune că Sărbătoarea Nevruz semnifică unul din evenimentele ma-

jore din calendarul astral al umanității, care revelează originea comună a popoarelor indo-europene. „Colindul din zori al copiilor, care vestesc pe la case sosirea primăverii, a noului ciclu, este urmat de procesiunile organizate de matroanele fiecărei familii la monumentele funerare, din cimitire unde se aduc omagii strămoșilor și se împarte pomană, pentru pomenirea numelor morților. Toate acestea sunt urmate de oferirea de cadouri pentru atragerea bunăvoinței rudelor sau prietenilor, de un banchet tradițional, celebrat în cinstea noului ciclu anual, petreceri la iarbă verde cu sacrificii de berbeci și miei. Nu lipsește nici ciocnirea ouălelor - vopsite în varianta turco-tătară în foi de ceapă - a căror coajă curățată se aruncă în foc, simbol al renașterii, revelării unei noi

vieți și purificare prin ardere”, a spus prof. dr Nuredin Ibram. Spre seară, cetele de tineri care au petrecut la iarbă verde aprind focuri pe dealuri, pe care ard de regulă și haine vechi, gest ce semnifică de asemenea purificarea prin ardere și începutul unui nou ciclu.

Sursa: www.divers.ro

DIN BUCĂTĂRIA

Rețetă poloneză

Sernik (tort de brânză dulce necopt)

Ingrediente:

1 kg brânză dulce bine scursă, o cană de zahăr, un pachet de biscuiți (sau pișcoturi), o lingură de gelatin, fructe proaspete (pentru decor), un plic de praf de jeleu.

Mod de preparare:

Brânza va fi dată prin sită (sau prin mașina de tocat). Gelatina se va fierbe, fiind în permanență amestecată

să nu se prindă, după care trebuie răcită și amestecată cu brânza. Noua compoziție se va pune într-o formă rotundă, amestecată fiind cu stafide, nucă de cocos, coji de portocale și zahăr. Praful de jeleu se va dizolva într-o jumătate de litru de apă clocotită, lăsându-se apoi la răcit. Așadar, se va pregăti un strat de biscuiți, peste care se va adăuga compoziția formată din gelatină

și brânză dulce, se vor adăuga apoi fructe (caise, piersici, portocale), iar în final jeleul (compoziția dintre praful de jeleu și apa clocotită) se va turna peste, lăsându-se aprox. o oră, două la rece. Formele se vor desface,

iar tortul se va decora cu frișcă.

Rețetă macedoneană

Plăcintă cu praz și cartofi

Ingrediente:

3 fire de praz, jumătate de kilogram de carne de oaie, 2 cepe mai mari, 2-3 cartofi, 2 căni de orez, puțină pastă de tomate, sare, o lingură de vegeta, piper negru, grăsime, piper roșu.

Mod de preparare:

Prazul se curăță de toate

frunzele verzi, se spală și se taie în bucățele, care se pun la fiert în apă cu sare atât cât să fie acoperite bucățile de praz. Se fierb puțin. Carnea de oaie se taie în cubulețe mici, se taie și ceapa mărunt și împreună se pun la distuit în grăsime cu puțină apă. Când carnea s-a înmuiat

puțin adăugați prazul și apa în care acesta a fiert. Se adaugă apoi cartofii tăiați feliuțe și orezul. Se lasă totul pe foc până s-au înmuiat cartofii și orezul. Mâncarea se sarează după gust, se adaugă vegeta, pasta de tomate și se lasă la foc mic.

Rețetă săsească

Gogoși de lole

Ingrediente:

1 kg de făină, 400 ml lapte, 3 ouă, 4 gălbenușuri de ou, 60 g zahăr, 60 g drojdie, 15 linguri unt topit, o linguriță rasă de sare.

Mod de preparare:

Ingredientele se amestecă până se obține un aluat moale. Aluatul se lasă o jumătate de oră la dospit

într-un loc călduros, apoi se întinde cam de grosimea degetului mare. Cu un pahar se scot formele de gogoasă. Aceste forme se mai lasă încă 15 minute la dospit, apoi se prăjesc în ulei fierbinte. Gogoșile trebuie să aibă de jur-împrejur un inel alb. La sfârșit, se presară deasupra zahăr pudră.

MINORITĂȚILOR

Rețetă bulgărească

Shopska – salată bulgărească

Ingrediente:

250g rosii, 2 ardei grași, 1 castravete, 2 cepe rosii, 3 linguri ulei, 1 lingură oțet, sare, piper negru măcinat.

Mod de preparare:

Se spală cartofii și se pun la fiert în coajă. Apoi se curăță și se taie feliuțe fierbinți. Se toarnă peste ei sosul făcut din ulei, oțet, sare și piper. După ce se răcoresc cartofii, se adaugă legumele curățate și tăiate felii

subțiri. Se poate orna cu pătrunjel, frunze de salată verde și brânză rasă.

Rețetă turcească

Ciorbă de iaurt (Yayla Corbasi)

Ingrediente:

1,5 L iaurt gras, ulei, 20 grame orez, 1 ou, apă fiartă 0,5 L, mentă uscată

Mod de preparare:

Orezul se pune într-o farfurie cu apă fiartă și se lasă acolo până se albește. În oala în care veți face ciorbă turnați ulei (5 linguri este suficient). Încingeți-l și turnați orezul bine scurs de apă apoi imediat spargeți oul și amestecați bine. Ur-

mează apa fiartă și iaurtul. Amestecați bine și puneți sare de lămâie (un vârf de linguriță). Lăsați la foc mic, pe ochiul de aragaz mic cam 30 minute după care încingeți într-o tigaie 3 linguri ulei și turnați deasupra ciorbei. Adaugați apoi mentă și puneți capacul. Se servește caldă, nu fierbinte, cu un plus de sare de lămâie sau suc de lămâie și ardei iute.

Rețetă armenească

Plăcintă din mălai

Ingrediente:

500 g mălai, 100 g făină de porumb, 20 g drojdie, 1 cană iaurt sau lapte bătut, sare, piper, mărar, telemea, ulei.

Mod de preparare:

Drojdia se dizolvă în iaurt și se face o plămădeală din făină de porumb. Se lasă la cald 20 de minute, după care se adaugă celelalte ingrediente și se obține o compoziție puțin mai groasă decât smântâna.

Se lasă la cald compoziția, acoperită, cam o jumătate de oră. Apoi, se ia din compoziție cu lingura și se prăjesc în ulei încins turțițele. Se mănâncă doar calde, cu telemea rasă pe deasupra.

ORGANIZATOR PRINCIPAL :

CO-ORGANIZATORI :

Municipiul
Sighisoara

Comunitatile
etnoculturale
din Romania

PATRONAJE :

Ministerul
Culturii, Cultelor
si Patrimoniului
National

FINANTATORI :

Ministerul
Culturii, Cultelor
si Patrimoniului
National

Guvernul Romaniei
Agenția pentru
Strategii Guvernamentale

GUVERNUL ROMÂNIEI
DEPARTAMENTUL PENTRU
RELĂȚII INTERETNICE
Diversitatea Reunește Identități

ifa Institut für Auslands-
beziehungen e. V.

CO - PRODUCATOR :

PARTENERI :

Universitatea
Babeș - Bolyai

Casa cu Corb

Asociația Turistică Sighisoara

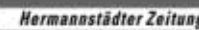
www.edtarnave.eu

PARTENERI MEDIA:

RADIO
TG-MURES
102.0 FM

altfel despre minorități etnice

www.sighisoaraonline.com

WWW.PROETNICA.RO

SPONSORI :

loteria
română

SICERAM

Fondat în 1907

